

předpokládaný súžení na původce a zodpovědného redaktora, na jehož místo nastupuje při tiskopisech neperiodických podle § 24 téhož zákona nakladatel (vydatel) a, není-li znám, zodpovědný správce tiskárny. Této stati zákona dovolává se však obžalovaný ve svém odvodu na zmateční stížnost soukromých obžalobců neprávem, neboť ono ustanovení zachovává zodpovědnost původcovu a zbavuje — nehledíc k ostatním podmínkám — osoby jinak podle § 7 tr. zák. trestné jen pro ten případ zodpovědnosti, že nejsou původci. Obžalovaný byl však, jak doznává a rozsudkem zjištěno, původcem jednoho z tiskopisů, jenž svým obsahem ve spojení s druhým zakládal skutkovou podstatu trestného skutku, sestaviv seznam lékařů za tím účelem, by byl uveřejněn tiskem a dav jej vytisknouti. Byl ostatně též »ihned stíhán a postaven před tuzemský soud«. Že byl tu i jiný, nestíhaný původce druhého z obou tiskopisů, nemůže nic měniti na zodpovědnosti obžalovaného, neboť § 1 odst. (2) uvedeného zákona pomýšlí i na ten případ, že alespoň jeden z původců mohl býti ihned stíhán a postaven před soud. I když dlužno připustiti, že za zvláštních okolností tohoto případu nebylo by správné čítati trestnost jednání obžalovaného jakožto pisatele jím pořízeného seznamu lékařů od doby stanovené v první větě § 10 tr. zák., t. j. ode dne, kdy dal seznam do tisku, a že spíše platiti tu musí druhá věta tohoto paragrafu, takže jeho zavinění povstalo teprve spojením obou tiskopisů a zařízením jejich rozesílání, nemění to přece nic na tom, že obžalovaný byl spolupůvodcem závadných tiskopisů v jejich spojitosti a že tedy nemůže býti pokládán za pouhého rozšiřovatele a s tohoto hlediska dovolávati se ustanovení § 1 odst. (2) uvedené novely s tím účinkem, že by byl zodpovědnosti prost. Bylo proto důvodné zmateční stížnosti soukromých obžalobců vyhověti, napadený rozsudek v celém rozsahu zrušiti a uznati podle § 288 čís. 3 tr. ř. ve věci samé právem, jak uvedeno, an rozsudek obsahuje dostatečná zjištění po stránce objektivní i subjektivní, by mohlo býti ihned rozhodnuto.

Čís. 3144.

Skutková podstata přečinu podle § 486 čís. 2 tr. zák. jest naplněna tím, že dlužník několika věřitelů, poznav svou nezpůsobilost platiti, nenavrhně včas, bez průtahů, který by mohl poškoditi věřitele, vyrovnací řízení (vyhlášení úpadku), nebo předsevzme takové úkony, dotýkající se jeho jmění (platí dluhy nebo činí nové), jimiž poškodí věřitele — buď že se zmenší kvota, již by se bylo dostalo věřitelům, kteří tu byli již v době nastalé insolvence, nebo že se novým věřitelům nedostane úplného zaplacení.

V subjektivním směru se předpokládá pouze vědomí pachatelovo o nezpůsobilosti k placení, nikoliv také vědomí, že jedná nedbale a že svou nedbalostí poškozuje věřitele.

(Rozh. ze dne 4. dubna 1928, Zm II 487/27.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmateční stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu v Jihlavě

ze dne 13. října 1927, pokud jím byl stěžovatel uznán vinným přečinem úpadku z nedbalosti podle § 486 čís. 2 tr. zák., mimo jiné z těchto

důvodů:

Zmateční stížnost uplatňuje důvody zmatečnosti podle čís. 5 a 9 a) § 281 tr. ř. Pokud obhájce obžalovaného při zrušovacím líčení uplatňoval důvod zmatečnosti podle čís. 5 § 281 tr. ř. též v tom směru, že prý jest v rozporu se spisy zjištění nalézacího soudu, že obžalovaný platil staré dluhy a činil nové dluhy v době, kdy si byl již vědom toho, že jest neschopen platiti, nebylo lze k této námitce hleděti, poněvadž jest rázu formálně právního a nebyla v písemní zmateční stížnosti uplatňována, takže jest opožděnou. Nehledíc k tomu nebylo by lze námitce přiznati ani věcně oprávnění, jelikož se jí toliko nepřípustným způsobem brojí proti přesvědčení nalézacího soudu, nabytému způsobem formálně bezvadným a tedy neodporovatelným. Písemní zmateční stížnost vytýká ve směru formálním veškeré vady, naznačené v § 281 čís. 5 tr. ř. V čem by záležely nejasnost a vnitřní rozpor, vůbec nedoličuje. Neúplnost a nedostatek důvodů shledává v tom, že se prý nalézací soud nezabýval zjišťováním nedbalosti obžalovaného, jejímž následkem bylo pozdější poškození věřitelů, že zejména nezjistil, že si byl vědom své nedbalosti i toho, že z ní vzejde nebo může vzejíti poškození věřitelů. Než zmateční stížnost přehlíží — uplatňujíc již tu ve skutečnosti hmotněprávní zmatek čís. 9 a) § 281 tr. ř. — že skutková podstata přečinu podle § 486 čís. 2 tr. zák. jest naplněna již tím, že dlužník několika věřitelů, poznav svou nezpůsobilost platiti, nenavrhne včas, bez průtahů, který by mohl poškoditi věřitele, vyrovnací řízení nebo vyhlášení úpadku nebo předsevezme takové úkony, dotýkající se jeho jmění (na př. platí dluhy nebo činí nové), jimiž poškodí věřitele — buď že se zmenšuje kvota, již by se bylo dostalo věřitelům, kteří tu byli již v době nastalé insolvence, nebo, že se novým věřitelům nedostane úplného zaplacení. V těchto jednáních pokud se týče opomenutých dlužnickových, uvedených v čís. 2 § 486 tr. zák., poškozujících věřitele jako celek i jednotlivé z nich, spočívá právě nedbalost ve smyslu ustanovení zákona, která, i kdyby byla nevědomá, naplňuje skutkovou podstatu přečinu, jenž ve směru subjektivním předpokládá pouze vědomí pachatele o nezpůsobilosti k placení, nikoli — jak žádá zmateční stížnost — také vědomí, že jedná nedbale a že svou nedbalostí poškozuje věřitele. Vždyť právě v tom, že si stěžovatel neuvědomil svého rostoucího předlužení, přes to že si byl vědom své insolvence v době, kdy zakázaná jednání činil a přikázaná opomenul, spočívá nedostatek dbalosti, pozornosti a obezřetnosti, jež mu zákon ukládá v zájmu jeho věřitelů (srovn. rozh. č. 1675, 2520, 1939, 2815 sb. n. s.). Rozsudek zjišťuje, že firma Tomáš N. a spol. v B., jejímž veřejným společníkem byl stěžovatel — nemohla již v první polovici roku 1925, tím méně v měsících červenci a srpnu 1925 a v době následující zaplatiti včas a úplně všechny své dospělé dluhy, poněvadž již od počátku roku 1925 a zvláště od srpna do prosince t. r. byla žalována a upomínána o zaplacení dospělých dluhů, jež buď vůbec nemohla zaplatiti nebo zaplatila jen z malé části, a že tento

stav byl znám obžalovanému, který vedl obchodní stránku podniku. Soud zjistil, že stěžovatel, ačkoli věděl, že jest neschopným platiti, nezažádal o zavedení vyrovnacího řízení nejpozději v červenci a srpnu 1925, kdy již o své insolvenční zcela nepochybně věděl, nýbrž dělal nové dluhy a platil staré a tím své věřitele poškodil. Rozsudek zjišťuje, že obžalovaný v září, říjnu a listopadu 1925 zaplatil staré dluhy v 17 případech (značnými částkami), uvádí pak ještě jiné případy a zjišťuje, že za značné částky činil nové dluhy tím, že přijal objednané zboží v sedmi případech v měsících listopadu a prosinci 1925, tedy dlouho po vědomosti o insolvenční. Poněvadž podle dalších zjištění rozsudku činilo předlužení firmy i jejího veřejného společníka ke dni 16. prosince 1925 podle zprávy vyrovnávacího komisaře 6,792.478 Kč 43 h při aktivech 9,630.660 Kč 31 h a celkovém zadlužení 16,423.138 Kč 74 h, a podle obsahu vyrovnání se dostalo věřitelům pouze 50% kvoty jejich pohledávek, usoudil první soud správně, že obžalovaný poškodil staré věřitele tím, že některým z nich po nabytí vědomosti o insolvenční vyplatil jejich pohledávky a tím zmenšil vyrovnávací kvotu pro druhé, nové pak tím, že se jim nedostalo úplného zaplacení. Těmito zjištěními jest úplně odůvodněn odsuzující výrok pro přečin podle § 486 čís. 2 tr. zák., vychází-li se z uvedeného výkladu skutkové podstaty přečinu.

Čís. 3145.

Ke skutkové podstatě přestupku opilství podle § 523 tr. zák. stačí, vykazuje-li čin spáchaný v nahodilém opilství na venek veškeré znaky určitého zločinu.

(Plenární usnesení ze dne 12. dubna 1928, č. pres. 186/27.)

Praxe nejvyššího soudu není jednotna v otázce, zda stačí ke skutkové podstatě přestupku opilství, vykazuje-li čin spáchaný v nahodilém opilství veškeré objektivní znaky určitého zločinu, či zda jest potřebí, by vykazoval veškeré znaky určitého zločinu jak po stránce objektivní, tak i subjektivní. Rozhodnutí Kr II 368/23 čís. sb. 1586, týkající se § 85 b) tr. zák., a neuveřejněné rozhodnutí Zm II 273/25, týkající se zločinu podle § 81 tr. zák., stojí přesně a jasně na stanovisku, že k přestupku podle § 523 tr. zák. stačí, vykazuje-li čin spáchaný v nahodilém opilství veškeré objektivní znaky určitého zločinu. Rozhodnutí Kr II 835/21 čís. sb. 879, týkající se zločinu podle § 81 tr. zák., rozhodnutí Zm I 364/26 čís. sb. 2589, týkající se krádeže a Zm II 186/26, čís. 529 sb. min. sprav., týkající se zločinu podle §§ 83 a 85 b) tr. zák., stojí však, hlavně poslední dvě, na stanovisku, že jest nutné, má-li býti skutek vykonaný v úplném a nahodilém opilství potrestán jako přestupek podle § 523 tr. zák., by v tomto stavu vykonaný čin vykazoval veškeré pojmové znaky zločinu, by tudíž pachatel měl i zločinnou vůli, t. j. vůli, nesoucí se k uskutečnění dotyčné skutkové podstaty, tuto vůli mu však nelze jako »zlý« úmysl přičítati proto, že si činu toho nebyl vědom, poněvadž se mu pro opilství nedostávalo způsobilosti rozpoznati čin ten jako bezprávný a zaříditi své jednání podle správného rozpoznání. Předpokla-